

L a t w e e f c h u A w i s e s.

Nr. 33. Zettortdeenâ 18tâ August 1838.

J a u n a s J i n n a s.

Kurseimnes Waldischana wissahm polizeiesteesahm tohs likkumus sinnamus darrijusi, kurrôs isteikts ar kahdu sohdu tee sohdamî, kas paschi sawus lohzeklus maita, laid zaur tam kluhtu swabbadi no nekrushscheem un kahdu sohdu tee dabbuhs kas tahdus laundarritajus un winnu darbus shepj.

Kad wisseem derr schohs likkumus sinnah, itt ihpaschi Latweeschu laudim, tad ne kaweja-mees schohs likkumus arri muhsu awijes eelift.

Wehrâ leefami likkumi teem, kas sawas meefas maita.

- 1) Ja kahds birgelis, Krohna- jeb dsuntu- muishas zilweks, jeb kahds brihwzilweks, kas no nekrushchds eefchanas naw swabbads, netihfschi kahdu lohzekli dabbutu maitah, tad tam peenahfahs scho notikkumu, ja tas us to weetu buhtu, kur tas peemahjo, tai teesai isteikt appafsch kurras tas stahw, lai fchi pagastam to warretu sinnamu darriht; ja turprettim tam gadditohs kahdu lohzekli us sweschu weetu maitah, tad tam buhs scho notikkumu tam faunneekam; pee ka tas usturrahs jeb pee kurra tas strahda un tai polizeesteefai appafsch kurras schis dsihwo to nelaimi isteikt treiju deenu starpa, un wissus leezineekus peesault, kas tai laika klahdu bijuschi, kad ta nelaimi notikkusi.
- 2) Kas dabbujis netihfschi lohzekli maitah un no sawa mahjokta tabtu noht irr, tam buhs no tahs polizeies teefas kur tas peeniht, parahdischanas sismi pahf scho notikkumu panent lihds, tai teesai parahdiht pee kurras tam klistu nekrushschu lohjes eet.
- 3) Ja kas kahdu lohzekli dabbujis maitah un to ne peerahda, jeb ja to peerahbijuscham, diwipadesimts zilweki no ta pagasta kur tas peederrigs, zaur swehresteem israhda: winsch tikween talabb sawu lohzekli effoht maitajis, lai no nekrushscheem swabbads kluhtu; tad tam pagastam schis zilweks polizeies teefai sinnams jadarra, lai fchi scha grehzineeka darbus dabbutu jo skaidri ismekleht.
- 4) Polizeie scho ismekleschanas rulli, ka arri to parahdischanas sismi ko dakters schinni leeta dewis, teescham pee Zivil-Guberneera Kunga aishubrihs.
- 5) Zivil-Guberneers zeeti liss pahrraudsiht, arrig ta ismekleschana bijusi kreetni un pareisi pehz pagasta leezibas; ja ta ne buhtu, tad pahf teem wainigeem pehz likkumeem spreedihs.
- 6) Ja Zivil-Guberneera Kungs atrastu, ka pagasts pareisi un pehz taifnibas apleezinajis un ka ta ismekleschana notikkusi bes pahrstahweschanas, tad to grehzineeku buhs pee nekrushschu peenemschanas kommissiones aishubriht, lai fchi ispreestu kurra saldatu deeneti tas derrigs.

- 7) Kad nekrubšču peenemschanas kommissiones scho grehžineeku pahrluhkojusi, tad sčhi to us polizeiu aisfuhtha, tur to pehž likkumeem noliktu strahpi dabbuht; kad arri sčhis grehžineeks, preeksch tam ka sawus lohžeklus maitajis, ne buhtu saldatos derrigs bijis tad buhs winnu tomehr sohdiht.
- 8) Kas kahdu lohžekli jeb sawas meefas tihschi maitajis tam sčhi strahpe nolikta: wisseem teem laudim redsoht. pee kurras nekrubšču sčhkirras tas peederrejis, tam buhs diwidemits peezus lihds peezdesmits zirtenus ar pahtagu dabbuht, un ja pehž nekrubšču peenemschanas kommissiones parahbischanas sihmes, tas ne berretu fruntē par saldatu, tad buhs to pee arestantu kompanias atraidiht, un ja pee darba ne buhtu derrigs, tad buhs to us Siberiu aisfuhtht, ta ka scho zilweku pagastam par labbu nodohd, bet tikween tad, ja preeksch tam, ka lohžeklus pats maitajees winsch buhtu, pehž teem sčhinni leeta nolikteem likkumeem, saldatos derrigs un peenemmigs bijis.

Peelikkums I. Kas tai laikā, kad bij jaet pee lohšehm ar saweem maitateem lohžekleem slims gullejis, to buhs, ja tas weffals palizzis nahkofchai nekrubšču dohschanai par labbu nodohht; ja atrastu ka tas tihschi sawas wainas usplehsch jeb zittabi ka sawu weffelibu maita laid no nekrubšcheem paliktu noht, un tam scho grehtu peerahda, tad buhs to sohdiht ka tahdu, kas sawus lohžeklus tihschi maitajis.

Peelikkums II. Birgelu, Krohna = nn dsuntu = muischas lauschu un brihwlauschu nekrubšču sčhkirra buhs tohs wezzakus, ihstenekus, raddus un fwešchineekus, kas peepalihdsejuschi kahdam lohžeklus maitatees, lai zaur tam swabbads no nekrubšcheem kluhtu, zaur polizeies fullaineem ar pahtagas zirteneem likt pahrmahziht, un tad tohs us sawu mahjas weetu aisfuhtht. Pirma Kriminalteesa noliks scho pahrmahžischanu jeb strahpi pazeest, kad Zivil-Guberneera Kungs to buhs apstiprinajis, un kad sčhi ismetleschana sakristu kohpā ar to ismetleschanu pahr to zilweku kas sawus lohžeklus pats tihschi maitajis, tad buhs scho papreekschu sohdiht un tad tohs, kas tam pee sčhi grehka peepalihdsejuschi.

Teesas flubdinafchanas.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsis 10. 10. 10., tohp no Dohbeles pagasta teesas wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu prassischanas buhtu pee ta no mahjam islikta Jaun-Sessawas fainmeeka Ruggu Kahrla, pahr kurra mantu inventariuma-truhkuma un zittu parradu deht konkurse spreesta, usaizinati, diwu mehneschu starpā, prohti lihds 15tu Oktobar f. g. kas par to weenigu un isflehgschanas terminu noliks, pee sčhis pagasta teesas peeteiktees, ar to pamahžischanu, ka tee kas ne peeteiktees, wehlah neweens wairs ne tiks klausihst un saudehs sawu teesu. Tapatt arri tee, kas peeminnetam Ruggu Kahrlin ko parrada buhtu, jeb no winna kahdas mantas buhtu nehmuschi glabbaht, tohp usaizinati, pee sčhis teesas sawus parradus aismakfahht un tahs pretti neuntas mantas nodohht; kas ne peeteiktees un kluffu

zeetihš, tam buhs dubbulti sawi parradi jaaismakfa. Dohbeles pagasta teesa, 13ta August 1838. 3
(L. S.) Karl Blumenfeldt, pagasta wezzakais.
(Nr. 404.) Ludw. Ewertš, pagasta teesas sčhiweris.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsis 10. 10. 10., tohp no Dktes pagasta teesas wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu prassischanas buhtu pee ta Dktes fainmeeka Tilgalu Indrik Tiltina, kas sawas mahjas nespehžibas deht atdewis, un pahr kurra mantu inventariuma-truhkuma un zittu parradu deht konkurse spreesta, usaizinati, pee saudešchanas sawas teesas diwu mehneschu starpā, prohti lihds 8tu Oktobar f. g. kas par to weenigu un isflehgschanas terminu noliks pee sčhis pagasta teesas peeteiktees, un tad sagaidiht ko teesa pehž likkumeem spreedihs. Dktes pagasta teesa, 13ta August 1838. 3

+++ Karl Rosenstein, pagasta wezzakais.
(Nr. 18.) E. U. Kolberg, pagasta teesas sčhiweris.

Uš pawehleschanu tahs Keiserikas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsis ic. ic. ic., tohp no Wezz=Saules pagasta teefas wiffi tee, kam lahbas taisnas prassischanas buhtu pee ta Wezz=Saules fainneeka Untin Martin, pahr kurra mantu konkurse spreedta, usaizinati, pee saudeschanas sawas teefas lihds 17tu September 1838 pee schihs teefas peeteiktees, sawas prassischanas peedoht, un tad sagaidiht ko teefa spreedihš. Wezz=Saules pagasta teefa, 6ta August 1838. 3

Matschmir Martin, peesehdetais.
C. Sternfeld, pagasta teefas ffrihweris.

Uš pawehleschanu tahs Keiserikas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsis ic. ic. ic., tohp no Leel=Wirbes pagasta teefas wiffi parradu deweji ta nomirruscha Rinkulles fainneeka Lohmneel Andreij Strautkalna, un ta lihdschinniga Leel=Wirbes fainneeka Wezz=Submalku Ansf Weinberga, pahr kurru mantahm Inwentariuma truhkuma, magasihnes un zittu parradu dehl konkurse nospreesta, usaizinati, wiswehlah lihds 3schu September 1838 kas par to weenigu un iesfehghchanas termini nolikti ar sawahm prassischanaahm un parahdischanas sihmeim pee schihs pagasta teefas peeteiktees un sagaidiht ko teefa pehz likkumeem spreedihš. Leel=Wirbes pagasta teefa, tai 6ta August 1838. 3

(Z. S.) + + + Jndrik Wirkenberg, pagasta wezzakais.
(Nr. 28.) C. Ndhlig, pagasta teefas ffrihweris.

No Patkaišes pagasta teefas tohp wiffi tee, kam lahbas taisnas parradu prassischanas pee ta Patkaišes fainneeka Peepu Janna buhtu, pahr kurra mantu parradu dehl konkurse spreedta, usaizinati, 2 mehneshu staryâ, probti lihds 8tu Oktober f. g. ar sawahm prassischanaahm peeteiktees, jo wehlah neweens wairs ne taps klausihš. Patkaišes pagasta teefa, 10ta August 1838. 3

(Z. S.) + + + Puttru Juris Braubert, pagasta wezzakais.
(Nr. 63.) Joh. Freyberg, pagasta teefas ffrihweris.

No Kalnamuischas (Hofzumberge) pagasta teefas tohp wiffi tee, kam lahbas taisnas parradu prassischanas buhtu pee ta Kalnamuischas kalpa Zabna Andersohn, pahr kurra mantu parradu dehl konkurse spreedta, usaizinati, lihds 5tu Oktober f. g. ar sawahm prassischanaahm pee schihs teefas peeteiktees,

jo wehlah neweens wairs ne taps klausihš. Kalnamuischas pagasta teefa, 5ta August 1838. 3
(Z. S.) J. Gartner, pagasta wezzakais.
(Nr. 115.) F. Bluhmann, pagasta teefas ffrihweris.

Wiffi tee kam lahbas taisnas prassischanas pee ta lihdschinniga Leelas Berkenes fainneeka Lauru Sahmela Swirbul buhtu, kas sawas mahjas nespehzbah un parradu dehl atdewis, un pahr kurra mantu konkurse nospreesta, tohp usaizinati, pee saudeschanas sawas teefas lihds 25tu September f. g. pee Leelas Berkenes pagasta teefas peeteiktees, jo wehlah neweens wairs ne taps klausihš. Leelas Berkenes pagasta teefa, 25ta Juhli 1838. 2

+ + + Sahmel Weinberg, pagasta wezzakais.
(Nr. 58.) F. Bluhmann, pagasta teefas ffrihweris.

Wiffi parradu deweji un nehmeji ka arridsan mans fineeki ta nelaika, pee Kandawas mahzitaja muischas peederriga nomirruscha Leelsterstoneeku fainneeka Girth Nuslant un winna seewas Lihses, tohp usaizinati, lihds 15tu September 1838, pee schihs pagasta teefas peeteiktees jo wehlah neweenu wairs ne klausihš; ar to pamahzischanu, ka tee parradu nehmeji kas nolikta terminâ pee schihs pagasta teefas ne peeteiktees, wehlah ar dubbultu maksu tiks apstrahpeti.

Krohna Kandawas pagasta teefa, 15ta Juhli 1838. 2
(Z. S.) Bert. Tiedemann, pagasta wezzakais.
(Nr. 291.) D. Kûlpe, pagasta wezzakais.

Wiffi parradu deweji un nehmeji ka arridsan mans fineeki ta nelaika pee Krohna Kandawas muischas peederriga kalpa wihra Kristapp Berk un winna seewas Lawihses no Drukku mahjahm tohp usaizinati, lihds 15tu September 1838, pee schihs pagasta teefas peeteiktees, jo wehlah neweens wairs ne taps klausihš, ar to pamahzischanu ja tee parradu nehmeji nolikta terminâ pee schihs pagasta teefas ne peeteiktees, schee wehlah ar dubbultu maksu tiks apstrahpeti.

Krohna Kandawas pagasta teefa, 15ta Juhli 1838. 2
(Z. S.) Bert. Tiedemann, pagasta wezzakais.
(Nr. 292.) D. Kûlpe, pagasta teefas ffrihweris.

Wiffi tee, kam lahbas prassischanas pee tahs atlikufschas mantas ta scheid nomirruscha Seemupes pagasta wezzaka Jehlab Winter buhtu, teek usaizinati, ar sawahm prassischanaahm lihds 3schu Septem-

bet f. g. pee Seemuppes pagasta teefas pecteiķtees, jo pehz ſchi termina neweens wairs ne tiks klaufihts. Seemuppē, 6tā August 1838. 2

††† H. Hausmann, pagasta wezzakais.
(Nr. 14.) Saltner, pagasta teefas ſtrihweris.

Zittas flubdinafchanas.

No Keepajas muisčas pagasta teefas teek ūsaižnachts, tam pafs kummelſch (kehwe) diwu gaddu wezš, ſubdis buhtu, taš Keepajas muisčas plawā nofihlahts, ſcho lihbs rotu September f. g. prett barroſchanas atlihbsinafchanu, pee ſchiš pagasta teefas prettim nemt, zittadi ſcho kummelū pehz liſkumeem pahrdohs. 2

J. Fr. Lottien, pagasta teefas ſtrihweris.

Laš pehrnaja gaddā 15tā September pee Biſſkenes Behrſu krohga turrehts lohpu: un firgu-tirguš tiks ſcho gadd lā arri nahklamōš gaddōš tai paſchā beenā (15tā Septbr.) turrehts. Ja ſchiš tirguš feſtdeenā jeb ſwehdeenā eekriht, tad taš tai nahlamā pirindeenā tiks turrehts. Biſſkenē, 2trā August 1838. 2

(Nr. 45.) G. Reichmann.

Leſtenes muisčas walbiſchana zaur ſcho ſinnamu darra, ka Leſtenes muisčas tirgu, kaš katrā gaddā

wezza Miſſkela beenā teek turrehts, ſcho gadd un arri nahklamōš gaddōš beš tulles turrehts. 2

Leſtenē, 6tā August 1838.

Kad Dohbeles muisčas Mahru-tirguš ſcho gadd feſtdeenā, 27tā August eekriht, tad ſcho tirgu tai treſchdeenā pehz tam, prohti 3imā August f. g. turrehts. 2

Salbes muisčas Mahrias-tirgu, kaš ikatrā gaddā 8tā September eekriht, ſcho gadd 12tā September turrehts. 2

Salbes muisčas walbiſchana.

Schai 1838tā gaddā tiks Dundangas tirguš 4 beenas wehlat, prohti: ne 8tā, bet 12tā September, Dundangas muischā turrehts. 1

Muischas walbiſchana.

Strikkenes muischas walbiſchana zaur ſcho katram, kaš ne grihb ſawu prezzi ſaudeht, peckohdina: neweenam ſchi pagasta ſemneekam kayt ko ūš parrada doht. Strikkenē, 8tā August 1838. 2

E. Dewih.

Naudas, labbibas un prezzu tirguš ūš plazzi. Rihgā tanni Imā August 1838.

	Sudraba nauda.			Sudraba nauda.	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
3 rubli 54 $\frac{7}{8}$ kap. papihru naudas geldeja	1	—	I pohbs lannepu a tappe maſſahts ar	—	85
5 — papihru naudas	1	40	I — linnu labbakas ſurtes — —	2	—
I jauns dahlderis	1	32	I — ſliktakas ſurtes — —	1	80
I puhrs rubſu . . . . . tappe maſſahts ar	1	60	I — tabaka	—	65
I — lweeſchu	3	—	I — dſeſes	—	75
I — meeſchu	1	10	I — ſweeſta	2	40
I — meeſchu = putrainu — —	1	50	I muzza ſilku, preeſchu muzza — —	8	—
I — auſu	—	60	I — — wihkſchnu muzza — —	8	25
I — lweeſchu = miltu — —	3	35	I — ſarkanas ſahls — —	6	—
I — bihdeletu rubſu = miltu — —	2	20	I — rupjas ledbainas ſahls — —	5	—
I — rupju rubſu = miltu — —	1	60	I — rupjas baltas ſahls — —	4	50
I — ſirnu	1	60	I — ſmalſas ſahls	4	25
I — linnu = ſehklas	2	30	50 graschi irr warra jeb papihres rublis un warra nauda ſtahw ar papihres naudu weenā maſſā.		
I — lannepu = ſehklas	1	50			
I — kimmeau	5	—			

W r i h w d r i k k e h t.

No juhrmaſſas-gubernementu augſtas walbiſchanas puffes: Hofraht von Braunſchweig, grahm, pahrluhſotais.